

LA REALPOLITIK

[...] Hem d'atenuar el descontentament provocat pel fet que ens hem convertit en una gran potència, fent sentir al món el pes d'aquestes forces, lleialment i amb un esperit pacífic ben entès. Cal que el convencem d'aquesta manera que una hegemonia alemanya a Europa és més útil, més desinteressada i menys perjudicial per a la llibertat aliena que una hegemonia francesa, russa o anglesa. El respecte als drets inherents en altres països, que França en especial no va admetre durant el temps de la seva preponderància i que Anglaterra només reconeix segons els seus interessos, serà més fàcilment observat per Alemanya per dues raons: d'una banda, a causa del caràcter alemany, essencialment objectiu; de l'altra, i això sense cap mena de mèrit per part nostra, perquè no tenim cap necessitat peremptòria d'ampliar el nostre territori. [...] La política alemanya [...] només té un desig: mostrar-se justa i pacífica.

Testament polític de Bismarck, a R. VILLARES / A. BAHAMONDE. Historia del món contemporani. Grup Promotor Santillana, pàg. 163.